

اقتصادیات

مجموعہ سی

خالد

استراہیل

مٹائی ملکٹری ایون :
یہاٹی بر یوچون ایرا

اجنی ملکٹری ایون :
یہاٹی ۳۳ مارق - ۴۰ فراتی

دانہ سی ۳ غروش

یل ۲ صای ۵۶

اعلامہ ہری

پردہ اتی ہر سطر ایون :
یکری غروش

۴۰ لک اعلان ایون

آریغہ آکلاشلیر

۲۴ مایس ۳۳۳

علمی و تجلی ہر نوع اقتصادی مسئلہ لون پٹ ایدر و ہر پر شدہ کوئی چیز

ادارہ خانہ : استانبول ، یکی ہوستہ خانہ جادہ سی میدا نتیق نومرو ۳

غلائی اسمارہ قارشی مجادلہ

تکین آب

مطبوعات ہومیدہ احتکارہ قارشی آچیلان مجادلہ کیتدجہ انکشاف ایدیور و بو خصوصہ یکی نافع فکر لک میدانہ جیمہ سنہ وسیلہ اولور . مجادلہ ایچون لک مؤثر سلاح اولق اوزرہ کمی بچہ قانونی ، کمی نانون وقونوپہ راتیف اسولی ، کمی دہ اسنانہ قارشی غرہ و اعلانی ایلری سورییور . بو خصوصہ میدانہ آتیلان رای و مطالعہ لک جملہ سی آیری آیری شایان تدقیقہر . شوقدر وارکہ مطبوعات ہومیدہ طرفندن تعین اولتان مجادلہ ساحہ سی یک دارد و بنا علیہ بو ساحہ داخلندہ اتخاذ اولنہ حق تدبیرک تأثیراتی یک محدود بردر حہدہ قائمہ محکومدر . احتکارہ قارشی مجادلہ آچیلر سہ یالکیز احتکار دولایسہ وقوع اولان غلائی اسمارہ چارہ ساز اولق قابل اولور . حالوکہ بوکون غلائی اسماری وجودہ کپیرن عوامل او قدر مہم و متعدددر کہ احتکار نتیق ایکنجی و بلکہ اوچنجی درجہدہ کلیر . بنا علیہ احتکاری بستیون قالدیرمغہ موفقت حاصل اولسہ بیلہ ینہ غلائی اسمارہ بردر جہدہ قدر حنفہ مکملہ برابر شدتلہ حکمفرما اولمغہ دوام ایدہ جکدر . مجادلہ لک مؤثر اولمہ سی ایچون دہا واسع و شمولی بر ساحہدہ و علی العموم غلائی اسمارہ علیہ توجہ ایتمی و غلائی اسماری ایجاب ایتدیرن دیگر اسباب و عواملی دخی اورتدن قالدیرمغہ چالشمہ لیدر .

ساحہ مطبوعاتہ غلائی اسمارہ تمامیلہ احتکارہ عطف واسناد اولندی ایچون عوام ناس نظرندہ بوتون تجارت صنی مختر کیلمشدر . چونکہ تجارتک ہیچ بری اوجوز مال صاتیور و دہا دوعروسی صاتمہور مادامکہ ہالی مال صاتیق احتکار دیمکدر بلااستنا بالجلہ تاجرلر احتکارلہ معلولدر .

افکار عمومیہدہ کوردان بوجریان یالکیز ملکتمزدہ دکل مرکزی اوروپا ملکٹرنندہ دخی کیتدجہ توسع ایدیور . غلائی اسماردن متاثر اولانلر لک زیادہ ادباب تجارتی مشول

طوتیور . لک جدی غزتلر بیلہ تجارت اصنافی علہندہ شدتلہ مجادلہ لر آجیلر . حتی تجارت اصنافی تجارت اوطمہ سی و بوکا مماثل مؤسسہ لردہ اجتماعلر عقد ایدرک بوکی جریانلر علہندہ کندیلر بی مدافعہ چالشیورلر . تجارت اصنافک مروج افکاری اولان غزتلر و مجموعہ لر احتکاری ارتکاب ایدن تجارت ایلہ بوتدن عاری اولان تجارتک بر بردن فرق و تمیز اولمہ سی لزومی ایلری سورییورلر .

معافیہ شورایی محققدر کہ تجارت اصنافی حققی حقسز کندیلر بی نہ قدر مدافعہ ایتسہ لر افکار عمومیہ قارشی تمامیلہ برائت ذمت قازانہ منزل . خلق دوعرودن دوعریہ مالی ہالی صاتان تجارتی بیلر و اونی مشول طوتار ، اصل مسبی اینجودن اینجہ تحری ایتر . بالخصوص کہ تجارت اصنافی مایندہ مختکرانہ معاملہ لرہ غلائی اسماری برقات دہا آرتیران یک جوق انصافسز کسہ لردہ وارددر . بوتلرہ قارشی مجادلہ آچق ہر کسدن اول عینی اصنافک وجبہ ذمتیدر . معاملات مختکرانہ و اونلرک ازالہ سی اسبابی ہر کسدن اول اونلر تقدیر ایدہ ییلرلر . مع التأسف بزدہ تجارت اصنافی مایندہ منتظم تشکیلات موجود اولمیدی ایچون اونلردن بوکی تشبہ لر کلہ مک عبث اولیور . وسائط رسمینی حائز اولان تجارت اوطمہ سی بیلہ بویابدہ مؤثر تدابیر اتخاذ ایتک و ضمیمہ دکلدر .

نہ تجارتدہ نہ حیات اقتصادی مرک ہیچ بر ساحہ سنندہ منتظم تشکیلات موجود اولمیدی ایچون غلائی اسمارہ قارشی آچلہ حق مجادلہ لردہ تأمین موفقت ایتک یک مشکل اولہ جکدر . معافیہ مسئلہ لک ہر بر عاملی آیری آیری تدقیق و تشریح ایدہ لرک ہر بری ایچون آیری آیری تدبیرلر اتخاذ اولنورسہ آز جوق موفقت تأمین ایتک ممکن اولور .

(۱) غلائی اسمارک باشلیجہ سیدیلردن بری شہمہ سز کہ آلہ ویرہ تجارتیدر . عادی زمانلردہ سہ قولاسیون مقصدیلہ بیع و شرا معاملہ لر ینہ احتمالک جواز ویرہ ییلر . بوکی معاملہ لری طفیلی مایقتدن تجرید ایتک مشکل اولقلہ برابر اونی تجارت عمومیہ ایچون مضرومہ لک عد ایتک دوعری دکلدر . عرض

تخافہ جہل کہ یہ طویل مدتی مال صانع مق ، بارہم دوزینہ دن فضلہ مال ویرہم مک کی مقررات اتحاد ایشلر ویرمیدن بری بومقرراتی تطبیق ایدیورلر . بویوک تخافہ جہلک بوندایری اتفاق تروست شکله منقلب اولہمسی شرطلہ شایان تقدیردر . تخافہ جہلک فیائلر خصوصندہ اتفاق ایشلرکی ادعا ایتیورلر ، انحق شوراسی قابل انکار دکلدرکہ بوتہاکہ موجوددر . تجارتدہ بالکلر علاقہ دارانک انصاف وحمیتہ بنای امید ایتک نہ قدر خطا اولدیفی ارانہ واثباتہ لزوم یوقدر . ہر حالہ قوہ عمومہک مداخلہ سنہ احتیاج وارددر .

(۲) مع التأسف بیاسہ مزدہ معنای حقیقی سبلہ احتکار دخی شدتہ حکم فرمالویر . ستوق صاحبی بولائلر یوزدہ یوزو حتی ایک یوز کارلہ ماللری صائمقدن احتراز ایتیورلر . بودہ کلہک بتون مناسبیلہ احتکار دیمکدر .

مخارہدن اول بویکی احتکارلری منع ایچون ہیچ بریردہ قانون یاپیلہ مشدر ، چونکہ سربست رقابت ، عرض وطلب قانون طبیعی جاری ایدی . ہیچ بر وقت احتکار ایچون سبب وجود تصور اولہمزدی . حالبوکہ شمدی رقابت بپتون اورتدن قاقمش ، الہ موجود اولان مال احتیاجک قات قات دوتنددر . الہ موجود محدود المقدار مالارہ مستہلکین طرفندن کوستریان فضلہ تہالکدن بشقہ بیاسہدہ ایشلر قالان وبارہم لونی ارباح ایتک ایستہن یوزلر جہ تجار و سرمایہ دار طرفندن هجوم اولیور . بو صورتلہدہ عرضہ نسبتلہ طلب برقات دہا غالب کلیور . موازنہ بپتون یوزو لویور . بوموازنہ سز لکدن اکثریا کرک مستہلکین و کرک مستحصلین ضررینہ اولہرق تجار ، متوسطلر استفاده ایدر ، الارندہ کی ماللری حد اعتدال دن فضلہ فیائلرہ صائلر .

بو احوالک اوکئی آلتق ایچون احتکار قانوننہ احتیاج قوی وارددر . یوقانونر مخارہنک بدایتدہ بری مرکزی اوروپا ممالکندہ تطبیق اولغنددر . بو قانونلر سایہ سندہ آلمانیا ، آستریا - مجارستان و بلغارستانلہ احتکارک اوکئی آلتقہ موفقیت حاصل اولدیفی ادعا ایدہمیز . اورالردہ دخی بتون تدایر قانونیہ رغما آز جوق احتکار موجوددر . آنحق قانونلر سایہ سندہ احتکارہ بر حدود چیزلشددر . مثلا اورادہ باقفلر ، آنونیم شرکتلر کی بیوک مؤسسات مالیه و صناعیہ مخارہدن حصہ دارانہ یوزدہ ۱۰ - ۵ درجہ سندہ حصہ تمتع توزیع ایشلرکی حالہ شمدی یوزدہ ۲۰ - ۱۰ درجہ سندہ حصہ تمتع ویریورلر . بو حدودلر ہیچ بر وقت تجاوز اولہم مشدر .

حالبوکہ بزدہ اولیہ تجارلر وارددرکہ الارندہ کی مالارہ یوزدہ

وطلب قانونی ہر حالہ ماضملک وظیفہ سی کورور ، تجارت عمومی فی خلل دن وقایہ ایدر . حالبوکہ عرض وطلب قانوننک ماضملک وظیفہ سی ایفاد عاجز بولدیفی ، مستہلکینک ذاتاً بویوک بر مضایقہ معروض قالہ قاری برزماندہ آلہ ویرہ تجارتہ قارشئ اغراض عین ایتک اصلاً جائز اولہمیز . بورادہ آدم سمیت طرفدارانک افکارہ حریت پرورانہ سی آلہ ویرہ جہلک لہنہ اشہاد اولہمیز . لیبرالر حیات اقتصادیدہ طبیعی برانک وموازنہک موجود اولدیفیہ قانع بولندقاری ایچون سربستی تجارتی ششدنلہ مدافعہ ایدیورلر . حالبوکہ حرب زمانندہ حیات اقتصادیدہ اہنک موازنہ موجود اولدیفی ادعا ایدہ سبلہ جک ہیچ بر فرد تصور اولہمیز ، وبنائہ علیہ سربستی تجارتک اک متعصب مدافعلری سبلہ آلہ ویرہ تجارتک سربست بر اقلہ سنہ جواز ویرہمزلر . نتہکیم بزم کی عینی وضعیتدہ بولسان مرکزی اوروپا مملکتلرینک ہیچ برندہ آلہ ویرہ تجارتی سربست بر اقلہ مشدر . آلمانیا دہ آلہ ویرہ تجارتہ قارشئ قوانین و نظامات مخصوصہ احداث اولدیفی کی حربیہ نظارتندہ بو قانونلری تطبیق ایتک ایچون بر ادارہ مخوصہ تأسیس اولغنددر . بودائر قوانین مخصوصہ فی تطبیق ایتک ویا ایشلر مکملہ اکتفا ایتہ یوب بو خصوصہ افکار عمومی فی تنویر مدار اولہ سبلہ جک نشریات دخی اجرا ایدیور . بو صورتلہ بالجلہ صنوف اہالی مجادلہ دائرہ سنہ اخباراتیلہ ، معلوماتیلہ معاونت و مظاربتہ شایان اولور . بو نظامات مخصوصہ ایلہ تعقیب اولان مقصد تجارتی وظیفہ اصالیہ سنہ ارجاع یعنی مستحصل ایلہ مستہلک ارسندہ وساطت تمکدن عبارتدر . برملی مستحصلین آلوب ینہ تجارتہ صائمق تجارتدن تجارتہ دور ایتک آلہ ویرہ عد اولور ، وبنائہ علیہ شایان تجزیہ بر جرم تشکیل ایدر . بوقاعدہ عمومیہک احکامندن اولق اوزرہ شمدیہ برقدراجرا اولنایان بر شعبہ تجارتہ بوزماندہ سلوک ایتک قانوناً ممنوعدر . چونکہ بعض استثنالردن صرف قفلر بوندہ آلہ ویرہ مقصدی صریحدر .

ایشتہ بزدہ غلای اسعار مجادلہ سندہ اک مؤثر سلاح آلہ ویرہ تجارتی منع ایدن بر قانون جبقارمقدن بشقہ برشی اولہمیز . بزدہ تجارتی مزئی وظیفہ اصلیتہ یعنی مستہلک ایلہ مستحصل ارسندہ توسط وظیفہ سنہ ارجاع ایتک و بو صورتلہ الدن الہ تدارل ایدن ماللردن ہیچ بر وظیفہ اقتصادیدہ کورمیان لایعد آلہ ویرہ جینک جیلرینہ کیرن یوز بیکار جہ لیرا ینہ مستہلکینک اللہ قائلیدر .

مع المسار خبر آیدر کہ بیاسہ مزدہ تخافہ تجارتی آلہ ویرہک اوکئی آلتق ایچون ینلرندہ بر اتفاق یامیشلردر . اک بویوک

معاملہ سہ مشکلات و سہ استعمالات وقوعہ کلہ سی بلکہ طبیعہ در .
فقط بو مشکلات و احتیالار اساس اعتباریہ مصیب و ضروری
کوربان تدابیرک تطبیقہ مانع اولہ من .

(۴) غلای اسعار مجادلہ سند . ال نہایت توسل اولہ حتی
چارہ لرک بری دہ مطبوعات یومہ دہ ایضاح اولندی نی وجہلہ
استہلاک قوتوبہ راتیفلر ندن عبارتدر . استہلاک قوتوبہ راتیفلری
ہر حال و کار دہ حسن ادارہ ایدلک شرطیہ ال نافع مؤسسہ لر دندو .
آنحی بونلر محاربہ زمانندہ حکومت طرفدن مظهر حمایت اولوق
شرطیہ ایش کورہ بیارلر . حکومت بونلر و سائط نقلیہ تدارک ،
مال جلی ایچون تسہلات ابراز ایدر سہ قوتوبہ راتیفلر و وسط
و آلہ ویرہ جملری ادرتدن قالدہ ربق صورتیہ بلکہ مهم خدمتار
ایفا ایدم بیارلر . خبر آلدیغمزہ کورہ مقری کویزہ بویلہ بر
استہلاک جمعنی شکل انمش و یقیندہ ایفای وظیفہ باشلایہ جقدرد .
بونلردن یاسکن بو زمانلر ایچون دکل محاربہ دن صکرہ سی
ایچون دخی بویوک خدمتار بلکہ نی .

ایشته کوریلور کہ غلای اسعارہ قارشی مجادلہ ایتک امر
محال دکلدر . کرک حکومت و کرک افادہ اہالی بو خصوصہ
جدی ایش کورہ بیارلر . یتکہ بوکی اجتماعی فعالیتلر لایقلہ
تقدیر ارنسین .

استحصالات ملیہی آر تیر مق مسئلہ سی

قسم احصائی

— ۳ —

عسکر بیطریکتنی اصلاح و تکثیر حیوانات معلی
بیکاشی احسان عاید

(جرہ و نقلیہ)

قرای میخانیکہ نیک استعمالک درجہ تأثیری ہر ملکنتک
قابلیت و شرائط اقتصادیہ سنہ نظر آ آرو و آرو اجرای تأثر
ایتدیکندن یوابدہ بعض ملکنتلر تدقیق ایدیلہ جکدر .
فرانسہ :

فرانسہ دہ ۱۸۹۸ سنہ سندہ موجود شبکہ جدیدہ جسیعہ
۳۳،۵۴۶ کیلومترو ایدی . ۱۹۰۴ دہ ایسہ ۳۴،۹۷۹ کیلومتروہ
بالغ اولمشیدی . بناء علیہ آلتی سنہ ظرفندہ ۱،۴۳۳ کیلومترواق
بر تزیاد واقع اولمشیدی . حالو کہ اوفق وتالی خطلرہ بوتزیاد
فضلہ ایدی . ۴،۲۸۱ کیلوترہ ایکن ۷۳۴۵ کیلومتروہ بالغ
اولمشیدی . یعنی ۱۴۳۳ کیلومتروہ مقابل اوفق وتالی خطلرہ دہ

۳۰۰ - ۲۰۰ درجہ سندہ فیات ضم ایتکدن چکنمہ مشلدر .
المزدہ کی قانون ایلہ بوکون بوکی کیمسہ لری تجزیہ ایدمہ یز .
چونکہ احتکار جرمی حیلہ نیک وجودنیہ تابع طوئشدر .
حالو کہ حرب مناسبتیہ حیلہ سن احتکارہ امکان حاصل اولدینی
ایچون اوکا کورہ قانون نشر و تطبیق ایتک لازم کلیر .

بر معاملہ دہ احتکار موجود اولوب اولدینی تین ایتک بلکہ
مشکل اولدینی ادعا اولنور . فقط ظن ایدر زکہ بو ایش ظن
اولدینی قدر زور دکلدر . یالکز قوتلی و منظم تشکیلات
خصوصیہ بہ احتیاج ادر . بوکی خصوصتدہ تحقیقات و تد
قیقات باقیمقلہ مکلف مأمورین خصوصہ و اہل خبرہ استخدام
ایتک لازم کلہ جکدر . مسئلہ او قدر مہمدر کہ فداکارق
نہ قدر بیوک اولسہ بری واردر .

(۳) آلہ ویرہ و احتکارہ قارشی تنظیم و تطبیق ایدیلہ جک
قوانین و نظامات مخصوصہ دن ماعدہ بر حقوق اداریہ تدابیرک
آغازنیہ احتیاج قطعی واردر . بو تدابیر اداریہ نیک بر چوغی
کال موفقیتیلہ تطبیق اولمشیدر . بونلر مہمانندہ ال
مستحسن و نمایان تقدیر اولانی مأمورینہ اذرائق توزیعندن
عبارتدر . بو صورتلہ غلای اسعاردن ال زیادہ متأثر اولان
مأمورینک درد معیشتری ہیچ اولمز سہ قلم اولسون تخفیف
ایدلش اولور . امید ایدر زکہ بونکہ اکثفا اولنیہ حق ، تدابیر
اداریہ بہ دہا بویوک مقیاسدہ وسعت و شمول ویریلہ جکدر .

احوال و شرائط حاضرہ بہ نظر آتقی اولنیہ جک ال
مہم تدابیر اداریہ نیک بری دہ وثیقہ اصولک مابوسات و بوکی
اشیابہ دخی توسیع و تشمیندن عبارتدر . وثیقہ اصولی تطبیق
ایتک ایچون ماللری حکومتک الہ کچیرمکہ لزوم یوقدر .
استافدن آلہ حق ماللرک دخی معین بر حدود داخلدہ اولسنی
تأمین ایتلہ لدر . بوکون یارمہ سی اولان آدم بلا احتیاج و یا یلریدہ ماللرک
فیانی فیزلایہ جقدردیہ ہیچ لزومی اولمدینی حالہ درت بش
قوستوم بردن یلدریور ، بر ایکی سنلک اشیا بریکدیوریور ،
اشیانک بو صورتلہ بریکدیورمہ سی غلای اسعارک برقات دہا
آرمہ سنہ سببت ویریور . وثیقہ اصولی تأسیس ایدیلر سہ
ہرکس آنحی احتیاجی نسبتندہ مال و اشیا آلیر ، استہلاکات
تحدید ایدیلر و بر درجہ بہ قدر فیاتلرک فیلامنہ سنہ
چکلمش اولور .

بواصول آلمانیدہ بیلہ تطبیق ایدلکہ بلاغمشدر . اورادہ
ترزی بہ بر قوستوم یلدریور مقیمہ حال دائرہ عائد سی طرفندن
وثیقہ اعطاسنہ متوقفدر .

بالطبع وثیقہ اصولک تطبیقندن اول ہر بر تجارتک نزدندہ
موجود ماللری تمامیلہ ثبت دفتر ایتلہ لدر . بو ثبت دفتر